

1 februarie 2024

Vedete actuale și viitoare în sălile de spectacol și concert ale Capitalei

(text de Costin Popa)

Elena Moșuc este una dintre importantele noastre soprane. A pornit în carieră de la *Fach*-ul de coloratură lirică și a ajuns, trecând prin partiturile pur lirice, la cel *drammatico d'agilità* grație unei tehnici vocale de excepție, sigure, serios pregătite, care i-a permis corelarea avansării fiziologice a culorii native de voce cu accesul gradual, bine cumpănit, la rolurile dificile, de esență spintă și chiar mai dramatică. Acesta este secretul artistei.

La aniversarea unei zile rotunde de naștere sărbătorită în 18 ianuarie 2024 printr-un spectacol cu „Traviata” la Opera Națională București, Elena Moșuc a demonstrat că după 34 de ani de carieră majoră și-a păstrat strălucirea de glas, agilitatea executării coloraturilor înalte, supra-acutele (unele chiar abordate demonstrativ, în afara scriiturii verdiane), sensibilitatea, lirismul, adăugând expresia tensionată. A fost o demonstrație așa cum o

văzusem în rolul Violetta Valéry la Scala din Milano, Arena veroneză și, bineînțeles, la București, vreme de douăzeci și ceva de ani. Cântul Elenei Moșuc este o lecție și mă bucur că noile perspective ale sopranei, alături de continuarea prezențelor pe scenă, se îndreaptă către pedagogia muzicală la Universitatea Națională de Muzică bucureșteană. Recenta „Traviata” a fost marcată de valuri de aplauze și ovații, florile probabil că au fost dăruite la cabină. Nu a lipsit însă mesajul aniversar al directorului general Daniel Jinga, citit la rampă de regizorul de culise Bogdan Chenciu. După spectacol s-a lansat volumul „Tema nebuniei în opera italiană din prima jumătate a secolului al XIX-lea”, publicare a tezei de doctorat a Elenei Moșuc.

În rolul Alfredo a evoluat tenorul Alin Stoica, 37 de ani, posesor al unui glas solid, robust, cu tentă timbrală brună, a cărei expresivitate s-a îndreptat către coloristica și forța mai mult dramatică, energică, decât în direcția celei lirice, potrivite personajului în cea mai mare măsură.

La 56 de ani, baritonul Iordache Basalic a dovedit o prospețime vocală remarcabilă, conturând un Germont – tatăl cu omogenitate de glas pe întreg ambitusul și exprimare prin lirism cald și nuanțat.

În alte roluri au cântat Cristina Eremia (Annina), Ciprian Pahonea (Gastone), Sidonia Nica (Flora), Dan Indricău (Baronul), Daniel Filipescu (Marchizul), Iustinian Zetea (Doctorul), Narcis Brebeanu (Giuseppe), Alin Mânzat (Comisionarul și Servitorul). Cu participarea Corului pregătit de Daniel Jinga și Adrian Ionescu, a Orchestrei Operei Naționale București. La pupitru s-a aflat Ciprian Teodorașcu, o baghetă bine articulată, cu o aplecare agogică potrivită frazelor verdiene, un urmăritor atent al portativelor.

Exista în ultima vreme în programele Orchestrelor și Corurilor Radio tradiția ca în luna ianuarie să fie prezentată câte o lucrare lirică în concert, de regulă din repertoriul inexistent pe scena Operei Naționale și cu cast alcătuit cu participarea unor însemnați cântăreți români care activează în străinătate. Pentru moment constat că s-a renunțat la idee dar, în acest an, invitată a fost soprana Cristina Păsăroiu pentru o seară dirijată de David Crescenzi. Artista vizitase Bucureștiul în rolul Marietta din „Die tote Stadt” („Orașul mort”) de Korngold, concertant la Sala Palatului la Festivalul George Enescu, ediția 2021. O interpretare fabuloasă. Au urmat vizite în anul următor la teatrul din Splai pentru Violetta din „Traviata” și Elisabetta din „Don Carlos” de Verdi. La 37 de ani, Cristina Păsăroiu își continuă activitatea pe scene de renume ca Teatro Comunale din Bologna (care i-a prilejuit și debutul), Bayerische Staatsoper din München, Wiener Staatsoper, printre altele.

Actualul concert bucureștean din 26 ianuarie a surprins întrucâtva, atât ca alcătuire, prin succedarea pieselor, cât și prin execuție. În ce sens? Vom vedea.

S-au ales pagini cunoscute, orchestrale și vocale din opere belcantiste, romantice, veriste. Cu tempi fără poezie, aria „Casta Diva” din „Norma” de Bellini a făcut cunoștință cu timbralitatea plăcută a sopranei care, ea însăși, a picurat stropi de vrajă în discursul melodic, deși registrul inferior al artistei nu a apărut foarte sonor. Păcat că s-a exclus cabaletta „Ah! bello a me ritorna”.

A urmat „Dansul orelor” din „Gioconda” de Ponchielli, în care gestică economică a dirijorului a indus un expozeu lent, urmat de atacuri fulminante și un final agitat.

Aria cu gavată din „Manon” de Massenet i-a prilejuit Cristinei Păsăroiu desenarea unor frumoase fraze muzicale și acute pătrunzătoare lipsite însă de expansivitate.

Două fragmente orchestral-corale din „Faust” de Gounod, ambele din actul secund, nu au fost prezentate în ordinea firească din partitură. Coriștii pregătiți de Ciprian Țuțu au avut o prestație mai apropiată de spiritul valsării la finalul de act II, în timp ce paginile de chermeză au frapat la start prin decalajul partidelor de voci, a lipsei preciziei în relaționarea cu orchestra. Oricum cel de-al doilea fragment faustian a fost singurul cu care Corul Academic Radio s-a prezentat în partea a doua a concertului.

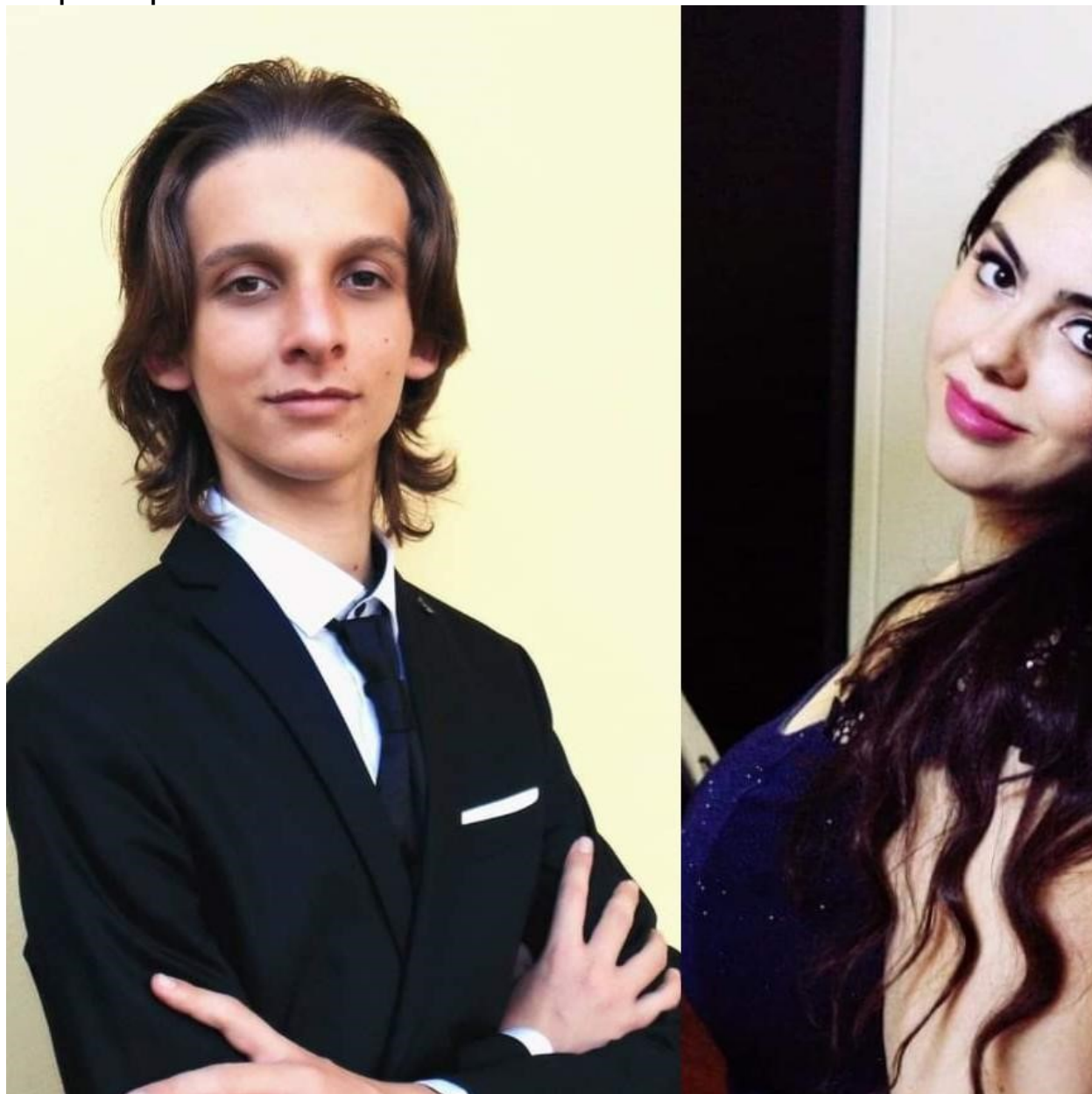
Aria Magdei din „La Rondine” de Puccini a revelat timbrul cu irizații bogate al Cristinei Păsăroiu, precum și lanțurile acute în pianissimo ce au dominat sonoritatea registrului central.

Incursiunea în repertoriul verist a continuat cu ariile lui Cio Cio-san („Un bel dì vedremo” din „M-me Butterfly” de Puccini) și Maddalenei din „Andrea Chénier” de Giordano, bine stăpânite stilistic, fără mare amplex de sunet și în conflict cu forțele instrumentale.

Două extrase din „Macbeth” de Verdi („Ballabili” din actul al III-lea) și „Amicul Fritz” de Mascagni (Intermezzo) au fost momente reușite în tălmăcirea Orchestrei Naționale Radio.

Cu aceleași trăsături de idei care au caracterizat întreaga evoluție a sopranei, glas frumos și prețios timbrat, note grave nu foarte pregnante, dicțiune perfectibilă, acute strălucitoare

oarecum scurte, spumoasa „Les filles de Cadix” de Delibes a încheiat concertul, ce fusese deschis cu Uvertura operetei „Crai Nou” de Ciprian Porumbescu. Aplauzelor și florilor, artista nu le-a răspuns prin bis.

Alexandru Costea și Alina Dragnea

Nu de puține ori, Sala mică a Ateneului Român programează recitaluri de canto în care apar tineri cântăreți în curs de afirmare, sub genericul simplu „Stagiunea de marți seara”. Când afișul

cuprinde pagini baroce, iar printre interpreți se află și un contratenor român, o raritate, atracția este fără rezerve.

Acum câteva zile, Alexandru Costea a oferit o serată preclasică în compania mezzosopranei Alina Dragnea. Îl ascultasem pe tânărul artist acum câteva luni în travesti în „Nunta lui Figaro” de Mozart, rolul Cherubino la Opera Națională din Cluj-Napoca și așteptam un program integral pe deplin potrivit vocalității sale. A sosit marți 30 ianuarie prin cinci arii și un duet, aparținând compozitorilor Händel, Vivaldi, Riccardo Broschi.

S-a cântat un lanț de *lamento*-uri, preferat unor arii agitate, precum cele „di sdegno”, „di tempesta” sau „di vendetta” pline de ornamentații, care poate vor urma altădată, în sensul completării repertoriului de contratenor, de o imensă vastitate. Au fost însă pagini suficiente pentru a ilustra darurile native ale lui Alexandru Costea, glas fluid și maleabil, orientat către înmuieri de sunet și nuanțări, *canto non-vibrato*, acute strălucitoare („Lascia ch'io pianga” și „Cara sposa” din „Rinaldo” de Händel), linie omogenă în *canto vocalizzato*, încercări de pianissime înalte, frazare expresivă, precum și un final sensibil al ariei din „Farnace” de Vivaldi. Costea se prezintă la 23 de ani drept un constructor cultivat de desene melodice preclasice, pe care le susține cu o respirație ideală. Una dintre probe a venit și prin interpretarea ariei din „Artaserse” de Riccardo Broschi sau a foarte cântatei „Ombra mai fu” din „Xerxes” de Händel.

În duetul „Son nata a lagrimar / Son nato a sospirar” din „Giulio Cesare” de Händel, vocile mezzosopranei și contratenorului s-au îngemănat cu tristețe lăuntrică și expresivitate. Alina Dragnea făcuse deja dovada unei voci ample, bogate în armonice îndeosebi în registrul acut, cu virtuozitate în câteva pasaje și triluri impecabile la final. Înzestrările se confirmaseră și prin ariile din „Dido și Aeneas” de Purcell, „L'incoronazione di Poppea” de Monteverdi, „Marc' Antonio e Cleopatra” de Johann Adolf Hasse sau „Alcina” de Händel, alături de potrivirea elegantă în stil, sunetele *non-vibrato*, încercările de mlădiere a celor grave, incisivitatea acutelor și soliditatea notelor

joase în emisie *di petto*. Cred că prestația Alinei Dragnea a fost o pregătire, o școală, un studiu pentru viitoare dezvoltări într-un repertoriu apropiat belcantoului romantic și chiar mai mult.

În spirit critic, la pasiv aș nota câteva acute și grave întrucâtva opace și derulări nu tocmai îngrijite ale discursului sonor (Alexandru Costea), o oarecare lipsă de omogenitate către zona inferioară a registrului vocal, ușoare detimbrări și stridențe acute (Alina Dragnea). Perspectivele celor doi tineri sunt însă pline de speranțe.

A acompaniat pianista Karina Uță. Aplauze și ovații. Fără bisuri.